

Znaki etykiety, certyfikaty

czyli

jak sprawdzić czy

moda

JEST
NAPRAWDĘ
EKO, FAIR?

praktyczny poradnik

ZNAKI, ETYKIETY, CERTYFIKATY –

jak sprawdzić czy moda jest naprawdę eko i fair?

Idziesz do sklepu, patrzysz na ubranie i Twoją uwagę przykuwają napisy „eko”, „organic”, „green”, „conscious”, „sustainable”, „non-toxic”, „natural” etc. Widzisz też różne hasła, znaczki i etykiety i nie wiesz co one faktycznie oznaczają... A może czasami jest to tylko greenwashing czyli tzw. ekościema mająca na celu nabić Cię w butelkę, byś myślała że kupujesz produkt etyczny i przyjazny dla środowiska?

Termin greenwashing (z ang.: green – zielone; washing – pranie, mycie) określa wprowadzanie w błąd konsumentów przez firmy, które kreują swój wizerunek w oparciu o nieprawdziwe „zielone” deklaracje. Greenwashing często stosowany jest w celu odwrócenia uwagi konsumentów od innych obszarów działania firmy, które są ewidentnie szkodliwe dla środowiska.

Jednak nie ma co popadać w paranoję... Na wielu produktach odzieżowych możesz bowiem spotkać sprawdzone i wiarygodne certyfikaty świadczące o przestrzeganiu przez firmy wysokich standardów społecznych i środowiskowych.

**CHCESZ POZNAĆ NAJWAŻNIEJSZE
I NAJBARDZIEJ WIARYGODNE
CERTYFIKATY?**

**Poniżej znajdziesz kilka cennych
informacji.**

JAK DZIAŁAJĄ CERTYFIKATY?

Certyfikaty, określane też mianem etykiet czy oznakowań są nadawane przez organizacje certyfikujące, które potwierdzają spełnienie określonych kryteriów społecznych i/lub ekologicznych przez dany produkt. Przede wszystkim istotne jest, by organizacje te były niezależne od biznesu. Tylko takie podejście jest w stanie zapewnić certyfikatowi wiarygodność i bezstronność.

Znanych jest kilka różnych podejść do certyfikacji:

Najbardziej rozpowszechniona jest certyfikacja produktów, którą charakteryzuje to, że po spełnieniu odpowiednich kryteriów, firma uzyskuje prawo do użycia na końcowym produkcie oznaczenia widocznego dla konsumenta.

Innym podejściem jest certyfikacja fabryk – w tym przypadku kryteria muszą być spełnione przez pojedyncze zakłady produkcji, które podlegają audytom i są certyfikowane pod kątem przestrzegania danych standardów. Certyfikat nie jest widoczny na końcowym produkcie.

Całkowicie inne podejście charakteryzuje inicjatywy wielostronne zrzeszające niezależne organizacje społeczne, związki zawodowe i firmy. Firmy, które chcą zostać członkiem takiej inicjatywy muszą przestrzegać wspólnego kodeksu, czyli kryteriów jej postępowania. Często, firmy informują o fakcie przynależności do takiej inicjatywy na swojej stronie lub/i produkcie.

Całkowicie inne założenie mają inicjatywy przyznające tzw. kod produktu. Każdy produkt w tym systemie otrzymuje swój własny kod umożliwiający prześledzenie przez konsumentów wszystkich etapów produkcji. Takie oznaczenie sprzyja większej przejrzystości łańcucha dostaw.

TYCH CERTYFIKATÓW SZUKAJ NA METKACH UBRAŃ

Poniżej znajdziesz opis kilku certyfikatów, które można spotkać na ubraniach dostępnych w sklepach w Polsce. Nie jest to skończona lista i nie są to wszystkie certyfikaty godne zaufania. Ale te certyfikaty znamy i cenimy za ich wysokie kryteria oraz wiarygodne i rzetelne metody ich weryfikacji.

BAWEŁNA FAIRTRADE

Jeśli zauważysz ten certyfikat na ubraniach (lub innych produktach wykonanych z bawełny, np. pościeli, ręcznikach, torbach, butach) to oznacza to, że:

Rolnicy w krajach rozwijających się, którzy wyprodukowali bawełnę na Twoją koszulkę czy spodnie, otrzymali przynajmniej cenę minimalną Fairtrade za surowiec, co zabezpiecza ich przed wahaniami cen na rynku. Dodatkowo, otrzymali premię społeczną, którą mogą przeznaczyć na projekty służące całej społeczności lokalnej (np. wyposażenie szkoły) lub na rozwój własnej działalności (np. zakup sprzętu).

Rolnicy uprawiający bawełnę, z której wykonana jest Twoja koszulka muszą ograniczać stosowanie pestycydów, nawozów sztucznych i powstawanie odpadów, a także dbać o różnorodność biologiczną i przeciwdziałać erozji gleby. Nie mogą stosować nasion modyfikowanych genetycznie.

Rolnicy muszą być zrzeszeni w demokratycznych organizacjach (spółdzielniach, stowarzyszeniach) oraz w sposób przejrzysty podejmować decyzje związane z wydatkowaniem premii społecznej, która zawarta jest w cenie, jaką płacisz za produkt.

Rolnicy i ich pracownicy rolni muszą mieć zapewnione godne i bezpieczne warunki pracy, zakazane są wszelkie formy dyskryminacji i praca dzieci. Dodatkowo, w fabrykach, w których przetwarza się bawełnę i szyje z niej np. jeansy, nie mogą być łamane prawa pracownicze.

TYCH CERTYFIKATÓW SZUKAJ NA METKACH UBRAŃ

GOTS CZYLI GLOBAL ORGANIC TEXTILE STANDARD

GOTS to certyfikat, który możesz znaleźć na produktach tekstylnych pochodzących z włókien naturalnych (np. bawełny, jedwabiu, lnu, konopi). Oznacza on m.in., że:

Ubranie, pościel, ręczniki czy inny produkt z tym certyfikatem, który kupujesz lub posiadasz, zawiera w większości (w co najmniej 95% lub 70%) surowce pochodzące z upraw ekologicznych, czyli takich, na których nie stosuje się nawozów sztucznych, pestycydów, herbicydów oraz nasion modyfikowanych genetycznie.

Na żadnym etapie produkcji, Twój produkt nie został potraktowany toksycznymi i szkodliwymi substancjami takimi jak: metale ciężkie, formaldehyd, rozpuszczalniki aromatyczne, nanocząsteczki, wybielacze na bazie chlorków i bromków, PCV, organizmy modyfikowane genetycznie.

W fabrykach, w których przetwarzana i szyta była Twoja koszulka, muszą być spełnione minimalne kryteria społeczne, takie jak m.in. zakaz pracy dzieci, zakaz pracy przymusowej czy zakaz dyskryminacji.

TYCH CERTYFIKATÓW SZUKAJ NA METKACH UBRAŃ

FAIR WEAR FOUNDATION

Fair Wear Foundation (FWF) to inicjatywa wielostronna, do której przystępują firmy pragnące poprawić warunki pracy w fabrykach, w których szyta jest ich odzież. Jeśli kupujesz koszulkę firmy, która jest członkiem FWF, oznacza to, że:

W fabryce, w której uszyta została Twoja koszulka dąży się do stopniowego poprawiania warunków pracy, w tym zakazana jest praca dzieci i praca przymusowa oraz wszelkie formy dyskryminacji. Pracownicy powinni mieć możliwość zrzeszania się, nie mogą być zmuszani do pracy w nadgodzinach, muszą być legalnie zatrudnieni oraz mieć zagwarantowane bezpieczne warunki pracy. FWF wymaga też zapewnienia pracownikom godnej płacy i jest silnie zaangażowane we wzmocnienie pozycji pracowników, m.in. poprzez umożliwienie im składania skarg.

OEKO-TEX CZYLI TEKSTYLIA GODNE ZAUFANIA

Na wielu produktach tekstylnych i ich półwyrobach (np. niciach, barwnikach) dostępnych w Polsce możesz znaleźć certyfikat OEKO-TEX. Co on oznacza?

Koszulka, pościel czy śpioszki dla dziecka z tym certyfikatem, nie mogą zawierać (lub mogą zawierać w bardzo niewielkich ilościach) wielu substancji szkodliwych dla Twojego zdrowia, np. barwników rakotwórczych i alergennych, formaldehydu, chlorowanych związków aromatycznych. Pamiętaj, że te ograniczenia dotyczą gotowych produktów, co nie znaczy, że związki te nie mogły być stosowane w procesie produkcji. Testy na obecność substancji szkodliwych są dostosowane do przeznaczenia danego produktu (np. testy ubrań dla dzieci są bardziej rygorystyczne niż np. testy tkanin na zasłony).

PRAKTYCZNY PÓRADNIK

Znaki, etykiety, certyfikaty – jak sprawdzić czy moda jest naprawdę eko i fair?

ONI TO MAJĄ!

FAIRPANTS

Fairpants to pierwsza polska marka oraz jedna z niewielu w Europie, która oferuje bieliznę wykonaną wyłącznie z bawełny organicznej z certyfikatem Fairtrade i GOTS. Fairpants założyło młode małżeństwo, Malwina i Kacper z Gdańska. Każdy egzemplarz szyty jest w Polsce z wykorzystaniem tradycyjnych umiejętności i technik krawieckich.

Kupisz m.in. tu: fairpants.com i sklep.ekonsument.pl

KOKOWORLD

KokoWorld założyła Agata po miesiącach podróży po Afryce. Firma swoje ubrania szyje głównie w Krakowie, jednak materiały, których używa, pochodzą z różnych stron świata. Bawełna, z której powstaje część kolekcji KOKOworld posiada certyfikat GOTS. Natomiast wstawki, dodatki czy biżuteria wykonane są przez rękodzielników z Afryki, Azji czy Ameryki Południowej.

Kupisz tu: kokoworld.pl

SLOGAN ETHICAL AND VEGAN CLOTHING

Slogan to marka założona przez Monikę. Slogan szyje swoje kolekcje z wykorzystaniem ekologicznych i wegańskich materiałów, takich jak bawełna ekologiczna certyfikowana GOTS, wegańska skóra, bambus czy poliester z recyklingu. Część ubrań powstała w fabrykach należących do Fair Wear Foundation. Na stronie internetowej Slogan znajdziecie także trampki Ethletic wykonane z bawełny ekologicznej certyfikowanej Fairtrade.

Kupisz tu: not-a-slogan.com/pl

CONTINENTAL CLOTHING COMPANY

Continental to brytyjska firma, która oferuje bluzy, koszulki i torby do tworzenia własnych nadruków. Bawełna posiada certyfikat GOTS. Warunki pracy w fabrykach w Indiach objęte są kontrolą w ramach inicjatywy wielostronnej Fair Wear Foundation. Ubrania i torby z linii Earth Positive wykonane są w sposób neutralny dla klimatu, z użyciem energii ze źródeł odnawialnych. Bluzy i koszulki z linii Fair Share posiadają także certyfikat Fairtrade.

Kupisz m.in. tu: organicpositive.com i sklep.ekonsument.pl

Konsekwentnie i na różne sposoby poddajemy refleksji nawyki konsumenckie polskiego społeczeństwa, po to, by świat, w którym żyjemy stawał się czystszy, bardziej sprawiedliwy, bezpieczniejszy i lepszy.

Dołącz do nas! Tylko wsparcie takich osób jak Ty nadaje naszym działaniom sens. Stań się częścią czegoś fajnego. Włącz się w kampanie, akcje uliczne, zbieraj z nami podpisy, prowadź zajęcia z młodzieżą.

Jeżeli masz pytania - napisz do nas:
info@ekonsument.pl

ekonsument.pl

facebook.com/kupujodpowiedzialnie

instagram.com/kupujodpowiedzialnie

Porada „Znaki, etykiety, certyfikaty, czyli jak sprawdzić czy moda jest naprawdę eko i fair” jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.

Wyprodukowano na papierze ekologicznym

Publikacja jest współfinansowana w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

www.polskapomoc.gov.pl

polska pomoc